ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **IMG BOHEMIA s.r.o.**, se sídlem Průmyslová 798, Planá nad Lužnicí, zastoupená poradenskou společností Grant Thornton Czech Republic s.r.o., se sídlem Pujmanové 1753/10a, Praha 4, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 9. 2025, č. j. 51 Af 3/2021-221,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 3. 9. 2025, č. j. 51 Af 3/2021-221, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Finanční úřad pro Jihočeský kraj (správce daně) dodatečnými platebními výměry ze dne 7. 1. 2020 doměřil žalobkyni daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období let 2013, 2014 a 2015. Správce daně neuznal část výdajů uplatněných v odpočtu na výzkum a vývoj a zpochybnil daňovou uznatelnost úroků z dluhopisů o jmenovité hodnotě 1 Kč v celkovém objemu 130 000 000 Kč. Žalobkyně tyto dluhopisy emitovala dne 18. 12. 2012 s pevnou úrokovou sazbou 12 % p. a. Jejich jediným upisovatelem byl Ing. Michal Grusz, jednatel žalobkyně, který byl současně jednatelem a společníkem společnosti IMG MANAGEMENT s.r.o., jediného společníka žalobkyně. Správce daně uzavřel, že hlavním účelem emise bylo získání daňového zvýhodnění, a úrokové náklady neuznal z důvodu zneužití práva.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 12. 2020, č. j. 45246/20/5200-11434-711926, změnil dodatečné platební výměry tak, že doměřená daň činila za jednotlivá zdaňovací období

3 401 190 Kč, 3 222 210 Kč a 3 760 100 Kč a penále 680 238 Kč, 644 442 Kč a 752 020 Kč. V ostatním zůstaly výroky napadených rozhodnutí beze změny. Oproti správci daně akceptoval další část odpočtu na výzkum a vývoj. Nadále však neakceptoval plnou výši uplatněného odpočtu z titulu projektů „903 – Lehčení pomocí CO2 v koextruzní technologii“ a „903a – Sendvičové desky, kontilis“. Potvrdil také závěr správce daně, že úrokové náklady z dluhopisů nejsou daňově účinné z důvodu zneužití práva.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích, který ji rozsudkem ze dne 11. 5. 2022, č. j. 51 Af 3/2021-156, zamítl. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud vyhověl a rozsudkem ze dne 27. 6. 2024, č. j. 8 Afs 151/2022-135, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný v klíčových závěrech týkajících se emise dluhopisů i odpočtu na výzkum a vývoj. U dluhopisů krajskému soudu vytkl, že se dostatečně nezabýval tvrzením žalobkyně, podle něhož jedním z ekonomických cílů emise byla změna struktury pasiv za účelem získání bankovního úvěru. Bylo proto třeba posoudit, zda uváděné ekonomické důvody byly reálné a podstatné, nebo pouze zástupné či okrajové. Ve vztahu k odpočtu na výzkum a vývoj pak nebylo z rozsudku krajského soudu zřejmé, zda přezkoumával závěr, že činnost žalobkyně neměla charakter výzkumu a vývoje, nebo závěr, že žalobkyně neprokázala, jakou konkrétní činnost v rámci výzkumu a vývoje prováděla právě ona. Nejvyšší správní soud se proto nemohl zabývat podstatou věci. Krajskému soudu dále uložil, aby posoudil, jaké konkrétní úkony po podání námitky podjatosti činily původně pověřené úřední osoby a zda případné porušení § 77 odst. 3 daňového řádu mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[4] Krajský soud se poté žalobou opětovně zabýval; v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí i s odkazem na své předchozí rozhodnutí v obdobných věcech zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ohledně námitky podjatosti úředních osob dospěl k závěru, že případné pochybení správce daně při postupu po jejím uplatnění nemohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Důvodnou však krajský soud shledal žalobní argumentaci týkající se úrokových nákladů z dluhopisů. Vyšel z nabídky UniCredit Bank týkající se emise dluhopisů, z čestného prohlášení poradce firemních zákazníků této banky Ing. J. K. ze dne 19. 9. 2019 a ze smlouvy o úvěru ze dne 21. 3. 2014. Z těchto podkladů dovodil, že k emisi a úpisu dluhopisů došlo na základě opakovaných jednání s bankou, která poskytnutí dlouhodobého úvěru ve výši 4 mil. EUR podmínila restrukturalizací pasiv uskutečněnou prostřednictvím emise podřízených dluhopisů. Žalobkyně tak podle krajského soudu díky emisi získala bankovní úvěr, z něhož mimo jiné financovala nákup zařízení kontilis. V daňovém řízení podle něj nebylo prokázáno, že hlavním či převažujícím účelem emise bylo získání daňové výhody.

[5] Krajský soud žalobě přisvědčil také v části týkající se odpočtu na výzkum a vývoj. Nepřisvědčil sice námitce, že správce daně neformuloval dostatečné pochybnosti a že nedošlo k přenosu důkazního břemene na žalobkyni. Napadené rozhodnutí však shledal vnitřně rozporným. Žalovaný na jedné straně hodnotil činnosti žalobkyně v projektech 903 a 903a jako činnosti inovačního charakteru. Na druhé straně současně uzavřel, že nebyla prokázána míra a podoba její činnosti, ani to, jaká část realizace projektů náležela výlučně jí. Pokud žalovaný nevěděl, co přesně žalobkyně dělala, nemohl současně uzavřít, že šlo o činnost

inovačního charakteru. Otázku případné překvapivosti dílčích závěrů žalovaného i nutnosti ustanovit znalce proto krajský soud považoval za předčasnou.

II. Obsah kasační stížnosti a následných vyjádření

[6] **Žalovaný** (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Předně uvádí, že kasační stížnost není nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud totiž předchozí rozsudek zrušil pouze pro nepřezkoumatelnost.

[7] Ve vztahu k dluhopisům stěžovatel namítá, že krajský soud posuzoval získání bankovního úvěru izolovaně a pominul ostatní skutkové okolnosti, které podle něj společně svědčí o zneužití práva. Žalobkyně emisí nezískala žádné volné ani nové finanční prostředky. Částka 130 000 000 Kč pouze prošla dne 19. 12. 2012 přes bankovní účty Ing. Grusze, žalobkyně a společnosti IMG MANAGEMENT zpět k upisovateli. Emise tak nenaplnila ekonomický účel externího úvěrového financování. Vedla pouze k umělému zadlužení žalobkyně, odčerpání jejího vlastního kapitálu a vzniku úrokových nákladů. Žalobkyně sice následně získala úvěr od UniCredit Bank ve výši 4 mil. EUR, nezískala jej však podle stěžovatele díky emisi dluhopisů. Úvěr byl zajištěn zástavním právem k nemovitým věcem, postoupením pohledávek za německou společností alkus GmbH a podřízeností dluhů společnosti IMG Consulting s.r.o., nikoliv pohledávek Ing. Grusze. Podřízenost veškerých pohledávek Ing. Grusze vůči bankovnímu financování vznikla až v březnu 2015 v souvislosti s úvěrem od Raiffeisenbank. Při hodnocení ekonomické racionality emise je proto podle stěžovatele třeba od úvěru od UniCredit Bank odhlédnout. Ani skutečnost, že žalobkyně tento úvěr získala, nevyvrací ostatní zjištění svědčící o zneužití práva. Pro závěr o zneužití práva není podle judikatury třeba, aby získání daňové výhody bylo jediným účelem transakce. Postačí, aby šlo o účel hlavní či zjevně převažující.

[8] Stěžovatel dále poukazuje na to, že žalobkyně v květnu 2012 vložila 30 mil. Kč do vlastního kapitálu, ačkoliv následně tvrdila potřebu restrukturalizace pasiv. Evidovala také dlouhodobé pohledávky vůči společnosti IMG MANAGEMENT a dalším spojeným osobám, jejichž splacení nepožadovala, a naopak prodlužovala jejich splatnost. Po emisi dluhopisů poskytovala další půjčky a zápůjčky bez adekvátního protiplnění. Fakticky tak podle stěžovatele splácela půjčky poskytnuté společnosti IMG MANAGEMENT sama sobě prostřednictvím vyplacených úroků. Vydání dluhopisů proto považuje za úmyslné zadlužení žalobkyně, jehož hlavním účelem bylo zatížit ji úrokovými náklady. Již na počátku emise přitom mohla disponovat částkou 130 000 000 Kč, která by postačovala k financování zařízení kontilis. V důsledku popsaných převodů tuto částku nezískala a následně čerpala bankovní úvěr, takže hradila úrok z dluhopisů i z bankovního úvěru. Podle stěžovatele je významná také role UniCredit Bank. Ta měla v závěru roku 2012 nabízet klientům možnost emise korunových dluhopisů, pro žalobkyni vypracovala nabídku, stala se administrátorem i manažerem emise a u ní proběhly všechny související převody. Následně žalobkyni poskytla zmíněný úvěr. Stěžovatel proto ve svém rozhodnutí vyjádřil podiv nad tím, s jakou garancí banka úvěr poskytla, a nad tím, že emisí došlo ke zvýšení bonity žalobkyně bez faktického toku finančních prostředků. Krajský soud měl při posouzení zneužití práva zohlednit také tuto roli banky.

[9] Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem krajského soudu o vnitřní rozpornosti napadeného rozhodnutí v části týkající se odpočtu na výzkum a vývoj. Závěry daňových

orgánů byly konzistentní již od výzvy k prokázání skutečností ze dne 26. 9. 2018. Důvodem neuznání odpočtu bylo, že žalobkyně nedoložila a neprokázala, že v rámci projektů realizovala činnost výzkumně-vývojového charakteru. Její činnost spočívala pouze v získání či zakoupení nové technologie a nových výrobních zařízení, jejich úpravě pro výrobní proces a otestování, tedy v činnostech inovačního charakteru podle bodu 4 písm. j) pokynu D-288, nikoliv ve vlastní výzkumné aktivitě žalobkyně. Výzkum a vývoj byl realizován na klíč a dodavatelsky. Stěžovatel krajskému soudu dále vytýká, že závěr o vnitřní rozpornosti učinil bez dostatečného zohlednění obsahu správního spisu a konkrétního odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle stěžovatele není vnitřně rozporné, pokud zároveň uvedl, že žalobkyně neprokázala vlastní podíl na tvrzené výzkumně-vývojové činnosti. Zákon o daních z příjmů nevylučuje sdílenou formu výzkumu a vývoje, daňový subjekt však musí vymezit svou konkrétní úlohu a část řešení, kterou realizoval vlastní činností. To žalobkyně neučinila. U projektu 903 bylo zařízení včetně úprav dodáno na klíč společností Promix Solutions GmbH. U projektu 903a byla vývojem zařízení a specifikací výrobního procesu pověřena společnost Hymmen Industrieanlagen GmbH. Závěr o inovačním charakteru činnosti představuje podle stěžovatele primární důvod neuznání odpočtu a závěr o neprokázání vlastního podílu důvod sekundární. Stěžovatel odkazuje také na judikaturu týkající se výzkumných a vývojových činností zajištěných jako služba od dodavatele. Stěžovatel v této souvislosti dále namítá, že bod 93 napadeného rozsudku je nesrozumitelný. Podle bodu 4 písm. j) pokynu D-288 totiž činnosti inovačního charakteru zahrnují mimo jiné získání či pořízení nové výrobní technologie a výrobních zařízení na klíč dodavatelským způsobem. Krajský soud proto nesprávně dovodil, že je nadbytečné zkoumat, zda se jedná o výzkum a vývoj nebo inovaci, pokud stěžovatel současně zdůrazňoval dodavatelský způsob provedení rozhodných činností.

[10] **Žalobkyně** ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala ohledně dluhopisů na dvě rozhodnutí stěžovatele ze dne 13. 2. 2025. Rozhodnutí č. j. 4273/25/5200-11434-711926 se týkalo daně z příjmů právnických osob a rozhodnutí č. j. 4262/25/5200-11434-711926 daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, obojí za zdaňovací období roku 2017. Podle žalobkyně tato rozhodnutí vycházela ze stejné emise dluhopisů a stejné důkazní situace jako nynější věc. V obou stěžovatel uzavřel, že neunesl důkazní břemeno ohledně zneužití práva, neboť neprokázal, že převažujícím důvodem transakcí souvisejících s emisí bylo získání daňového zvýhodnění. Nynější kasační argumentaci proto žalobkyně považuje za rozpornou s jeho vlastními pravomocnými rozhodnutími.

[11] Žalobkyně dále tvrdí, že v daňovém řízení prokázala ekonomický smysl a přínos emise dluhopisů. Emise podle ní sloužila ke změně struktury pasiv a k získání dlouhodobého bankovního financování. Měla jí také zajistit dodatečné finanční prostředky k udržení provozu a dalšímu rozvoji podnikatelských aktivit. V důsledku emise získala úvěr od UniCredit Bank ve výši 4 mil. EUR, který použila k částečnému financování nákupu zařízení kontilis. Časový odstup mezi emisí dluhopisů a uzavřením úvěrové smlouvy vysvětluje postupnou přípravou investičního projektu. Investici řešila již od roku 2011, v roce 2012 znala potřebu financování a teprve po výběru dodavatele a získání konkrétní nabídky mohla požádat o bankovní úvěr. Pokud by dlouhodobý úvěr čerpala již po emisi dluhopisů, hradila by úrok také za dobu, kdy ještě neměla konkrétní nabídku dodavatele a nebyla uzavřena kupní smlouva. Stěžovatel v kasační stížnosti pouze doplňuje důvody, které v napadeném rozhodnutí chyběly. Daňové orgány se bankovním úvěrem od UniCredit Bank řádně nezabývaly a nevyvrátily přímou souvislost mezi emisí dluhopisů a získáním

dlouhodobého úvěru. Žalobkyně nesouhlasí ani s tvrzením o koloběhu finančních prostředků. Každá provedená platba měla svůj právní titul a představovala úhradu platně existujícího závazku. Za nepřiléhavý považuje také odkaz stěžovatele na judikaturu týkající se absence faktického toku finančních prostředků, protože emise dluhopisů není obecně podmíněna pohybem peněžních prostředků.

[12] K odpočtu na výzkum a vývoj žalobkyně uvádí, že krajský soud správně vyšel ze závěrů prvního rozsudku Nejvyššího správního soudu. Pokud stěžovatel tvrdí, že žalobkyně neprokázala, jaké činnosti v rámci projektů prováděla, nemůže tyto údajně neprokázané činnosti současně hodnotit jako činnosti inovačního charakteru. Rozlišení na primární a sekundární důvod podle žalobkyně z napadeného rozhodnutí nevyplývá a stěžovatel s ním přichází až v kasační stížnosti ve snaze napravit nedostatky jeho odůvodnění. Žalobkyně zároveň tvrdí, že v daňovém řízení doložila průběh obou projektů. U projektu 903 předložila zápisy z provedených zkoušek, protokoly o zkouškách a další důkazy. U projektu 903a se uskutečnilo celkem 74 zkoušek, při nichž se hledalo vhodné nastavení procesu lisování. Nelze proto dovozovat, že vlastní činnost vůbec neprokázala. Pokyn D-288 je interní normativní instrukcí, která není obecně závazným předpisem a nemůže nahradit zákonné vymezení výzkumu a vývoje. Základním kritériem je přítomnost ocenitelného prvku novosti a odstraňování počáteční výzkumné nebo technické nejistoty. U projektu 903 nešlo o pouhé získání zařízení. Zařízení Optifoam ani koextruzní linka Kuhne nebyly před zahájením projektu použitelné pro výrobu lehčených desek požadovaných parametrů a žalobkyně musela provést četné úpravy a zkoušky. Odkazy stěžovatele na judikaturu k dodavatelsky realizovanému výzkumu jsou nepřiléhavé.

[13] **Stěžovatel** v replice setrval na své kasační argumentaci. Rozhodnutí vydaná v roce 2025 považuje za nepodstatná, protože soud při přezkumu vychází ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí. Jde o rozhodnutí vydaná více než čtyři roky po napadeném rozhodnutí a v návaznosti na jiné zrušující rozsudky krajského soudu. K dluhopisům odkázal na kasační stížnost. K odpočtu na výzkum a vývoj zopakoval, že žalobkyně nedoložila a neprokázala vlastní výzkumnou aktivitu a že její činnost spočívala pouze v získání nové technologie a výrobních zařízení, jejich úpravě a otestování. Výzkum a vývoj byl realizován na klíč a dodavatelsky.

[14] **Žalobkyně** v duplice uvedla, že pozdější rozhodnutí stěžovatele dokládají, že stěžovatel za shodného skutkového a právního stavu dospěl k opačnému závěru než v nynější kasační stížnosti. Takový postup odporuje požadavku, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Protichůdnou argumentaci stěžovatele označila za zjevnou libovůli. V ostatním odkázala na své vyjádření ke kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

III.1 Přípustnost kasační stížnosti

[15] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, protože jde o druhou kasační stížnost v této věci. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž krajský soud rozhodl znovu poté, co jeho původní rozhodnutí zrušil Nejvyšší správní soud. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit tomu, aby se Nejvyšší správní soud znovu zabýval otázkou, kterou již v téže věci závazně posoudil.

Zákaz proto dopadá pouze na takto posouzené otázky. Nevztahuje se na situace, v nichž Nejvyšší správní soud původní rozsudek zrušil pro procesní pochybení nebo nepřezkoumatelnost a nemohl věc posoudit meritorně (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS, body 21 a 24 až 26).

[16] V předchozím kasačním rozsudku Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu pro nepřezkoumatelnost a výslovně uvedl, že se pro tuto vadu nemohl zabývat podstatou věci (rozsudek č. j. 8 Afs 151/2022-135, body 27 a 47). Nynější kasační stížnost směřuje proti závěrům, které Nejvyšší správní soud v předchozím řízení věcně neposoudil. Je proto přípustná, neboť v opačném případě by nebyl umožněn věcný přezkum těchto závěrů (rozsudek NSS ze dne 12. 8. 2022, č. j. 8 As 288/2019-103, bod 17).

III.2 Úrokové náklady z dluhopisů

[17] Mezi účastníky není sporné, že žalobkyně dne 18. 12. 2012 emitovala dluhopisy o jmenovité hodnotě jednoho dluhopisu 1 Kč v celkovém objemu 130 000 000 Kč, s pevnou úrokovou sazbou 12 % p. a. a splatností v roce 2022. Jediným upisovatelem byl Ing. Grusz. Není sporné ani to, že finanční prostředky v částce 130 000 000 Kč byly dne 19. 12. 2012 převáděny mezi účty Ing. Grusze, žalobkyně, společnosti IMG MANAGEMENT s.r.o. a sběrným účtem UniCredit Bank způsobem popsaným v napadeném rozhodnutí. Sporné je, zda stěžovatel na základě těchto a dalších okolností prokázal naplnění podmínek zneužití práva, tedy zda přes formální splnění podmínek daňové uznatelnosti úrokových nákladů bylo hlavním účelem transakce získání daňového zvýhodnění v rozporu se smyslem a účelem zákona o daních z příjmů.

[18] Důkazní břemeno ohledně naplnění podmínek pro použití zákazu zneužití práva nese správce daně (rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2022, č. j. 1 Afs 103/2022-36, bod 28). Správce daně je proto povinen prokázat naplnění objektivní i subjektivní podmínky zneužití práva (rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2023, č. j. 4 Afs 197/2022-117, bod 43). V době vydání napadeného rozhodnutí již § 92 odst. 5 písm. f) daňového řádu výslovně stanovil, že správce daně prokazuje skutečnosti rozhodné pro posouzení účelu právního jednání a jiných skutečností rozhodných pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu. Daňovému subjektu však musí být poskytnut prostor, aby tvrdil a doložil, že závěry orgánů finanční správy nejsou správné; typicky může prokazovat, že jeho jednání mělo ekonomický smysl a že jeho cílem nebylo umělé získání daňové výhody (rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2023, č. j. 4 Afs 109/2022-32, bod 29). Primárním smyslem emise dluhopisů je zajištění externího zdroje financování, tedy získání dodatečného kapitálu pro další rozvoj nebo udržení podnikání z externích zdrojů. Je-li tento účel naplněn, uplatnění úrokových nákladů externího financování při stanovení základu daně z příjmů zásadně neodporuje účelu § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů. Chybějící ekonomický smysl transakce je významnou okolností svědčící o naplnění objektivního prvku zneužití práva (body 34 a 43 téhož rozsudku). Musí však být hodnocena i v souvislosti se subjektivním prvkem (rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60, bod 33).

[19] Stěžovatel svou argumentaci v žalobou napadeném rozhodnutí i v kasační stížnosti zakládá mimo jiné předně na tom, že žalobkyně emisí dluhopisů nezískala žádné volné finanční prostředky. Ty pouze prošly mezi účty žalobkyně, Ing. Grusze, společnosti IMG

MANAGEMENT a sběrným účtem UniCredit Bank, aniž by zvýšily volné finanční prostředky žalobkyně. Taková okolnost jistě může být významnou indicií nasvědčující zneužití práva. Při posuzování obdobných transakcí je nicméně třeba hodnotit celkový sled jednání zúčastněných osob a související okolnosti, nikoliv jednotlivé kroky izolovaně (rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018-46, body 39 a 40, a rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2024, č. j. 4 Afs 36/2024-119, body 33 a 34). Je třeba zdůraznit, že ze skutečnosti, že žalobkyně emisí nezískala volné finanční prostředky, nelze bez dalšího dovodit, že emise neměla jiný ekonomický smysl. Rozhodující je, zda žalobkyní uváděné ekonomické důvody byly reálné a podstatné, nebo pouze zástupné či okrajové. Právě touto otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval již v předchozím rozsudku v nynější věci (rozsudek č. j. 8 Afs 151/2022-135, body 19 a 20). Uvedl, že žalobkyně spojovala s emisí dva klíčové přínosy, a to získání volných finančních prostředků a zvýšení bonity za účelem získání budoucího bankovního úvěru. Zatímco otázkou přímého získání prostředků se krajský soud v prvním rozsudku zabýval, druhý tvrzený přínos pominul (bod 20 uvedeného rozsudku). Nejvyšší správní soud proto krajskému soudu uložil, aby znovu posoudil, zda hlavním cílem emise dluhopisů bylo čerpání daňové výhody, a přihlédl také k tvrzení žalobkyně, že jedním z jejích ekonomických cílů byla změna struktury pasiv za účelem získání bankovního úvěru (bod 47 téhož rozsudku).

[20] Krajský soud v tomto ohledu vyšel z nabídky UniCredit Bank, čestného prohlášení Ing. K. ze dne 19. 9. 2019 a smlouvy o úvěru ze dne 21. 3. 2014. Na základě těchto listin uzavřel, že banka podmínila poskytnutí úvěru ve výši 4 mil. EUR restrukturalizací pasiv prostřednictvím dluhopisů, že dluhopisy byly závazně podřízeny úvěru a že žalobkyně díky jejich emisi úvěr získala (body 75 až 79 napadeného rozsudku). Stěžovatel zpochybňuje jak tento závěr, tak i způsob, jakým krajský soud posoudil význam úvěru ve vztahu k ostatním okolnostem transakce.

[21] Nejvyšší správní soud předně nemůže přisvědčit stěžovateli v tom, že při hodnocení ekonomické racionality emise bylo třeba od bankovního úvěru odhlédnout. Žalobkyně úvěr skutečně získala a použila jej na podnikatelskou investici. Tuto okolnost proto nelze při posouzení účelu emise bez dalšího pominout. Právě význam této okolnosti navíc uložil Nejvyšší správní soud krajskému soudu posoudit již v bodě 47 zrušujícího rozsudku. Samotná skutečnost, že žalobkyně emisí nezískala volné finanční prostředky, nevylučuje tvrzený ekonomický účel emise spočívající ve změně struktury pasiv, která jí měla umožnit získat dlouhodobé bankovní financování. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na rozsudky ve věcech SYNOT TIP (rozsudky NSS ze dne 6. 9. 2024, č. j. 5 Afs 173/2023-43, a ze dne 16. 9. 2024, č. j. 2 Afs 254/2023-72). Oba rozsudky se týkaly transakce, při níž daňový subjekt nakoupil od společnosti v rámci téhož holdingu akciový podíl v jiné společnosti. Nákup financoval emisí dluhopisů, které upsala prodávající. Pohledávka na úhradu emisního kurzu byla započtena proti závazku k úhradě kupní ceny za akcie. Nejvyšší správní soud v odkazovaných rozsudcích zdůraznil, že jednotlivé kroky transakce se uskutečnily mezi subjekty v rámci jednoho holdingu, žádná z realizovaných účetních operací nebyla podložena faktickým tokem finančních prostředků a v průběhu transakce došlo pouze k přeskupení majetku v rámci holdingu. Proto nebylo možné tvrdit, že si daňový subjekt emisí zajistil externí financování k nákupu nemovitostního portfolia. V nynější věci však žalobkyně konkrétní bankovní úvěr skutečně získala a použila jej na podnikatelskou investici. Tvrdí, že právě změna struktury pasiv dosažená emisí byla podmínkou jeho

získání. Takovou situaci však citované rozsudky neřešily, a nejsou tak pro nyní projednávanou věc přiléhavé.

[22] Tvrzení stěžovatele, že žalobkyně mohla na nákup zařízení kontilis použít částku 130 mil. Kč, je pak třeba chápat tak, že tuto částku by měla k dispozici, pokud by vlastní prostředky předtím neodčerpala ve prospěch spojených osob a prostředky získané úpisem k nim obratem nevrátila. Nešlo tedy o částku, kterou by jí poskytla emise. Odčerpání vlastního kapitálu a následné čerpání bankovního úvěru mohou svědčit o ekonomické iracionalitě celé transakce. Totéž platí pro úroky hrazené z dluhopisů i z bankovního úvěru. Dvojí úrokové zatížení samo nevyvrací tvrzený význam emise pro získání úvěru. Může však být jednou z okolností, které jsou významné pro posouzení převažujícího účelu emise. Tvrzený význam emise nevylučuje ani existence dalších prostředků zajištění úvěru, na které stěžovatel poukazuje. Zástavní právo, postoupení pohledávek, podřízenost dluhů společnosti IMG Consulting a požadavky na strukturu pasiv se mohou jako podmínky poskytnutí a zajištění jednoho úvěru doplňovat. Ani role UniCredit Bank nemá sama o sobě jednoznačný význam. Skutečnost, že pro žalobkyni vypracovala nabídku, stala se administrátorem i manažerem emise a následně jí poskytla úvěr, může nasvědčovat souvislosti obou transakcí. Upozornění na daňové důsledky emise obsažené v nabídce banky může na druhou stranu nasvědčovat tomu, že účelem emise (popřípadě jedním z nich) mohlo být daňové zvýhodnění. Žádná z těchto okolností však sama o sobě neprokazuje, že získání daňové výhody bylo převažujícím účelem emise.

[23] Stěžovatel nicméně dále zpochybňuje i závěry napadeného rozsudku, podle nichž předložené podklady prokazují, že žalobkyně získala úvěr právě díky emisi. V tomto ohledu je nutno dospět k tomu, že závěr krajského soudu o této souvislosti nemá oporu v podkladech, z nichž vyšel. Nabídka UniCredit Bank z listopadu 2012 je prezentací nazvanou „Vlastní emise dluhopisů“. V části „Parametry emise“ uvádí mimo jiné „nutnost upsat dluhopis do konce roku 2012 na koncové investory“ a počítá s UniCredit Bank jako administrátorem emise a kalkulačním a výplatním agentem. Schéma nazvané „Struktura“ zobrazuje vztahy mezi emitentem, bankou jako distributorem a administrátorem a investory. Část „Podmínky realizace“ se týká činností banky při obstarání a správě emise a odměny za ně. Prezentace také upozorňuje, že při nominální hodnotě dluhopisu 1 Kč by u investorů, kteří jsou fyzickými osobami, nebyl výnos zatížen daní z příjmů. Budoucí investiční úvěr, změnu struktury pasiv ani podmínění úvěru emisí však nezmiňuje. Sama proto souvislost obou transakcí nepotvrzuje. Ani úvěrová smlouva neuvádí emisi mezi podmínkami poskytnutí nebo čerpání úvěru. Článek V jako jednu z podmínek čerpání vyžaduje poskytnutí jistoty podle čl. VIII odst. 1 písm. h), tedy podřízení dluhů žalobkyně ze zápůjčky poskytnuté společností IMG Consulting dluhům z úvěrové smlouvy. Emisi ani dluhopisy žalobkyně tato ustanovení nezmiňují. Článek X bod 7 obecně zahrnuje do ukazatele míry vlastního kapitálu vydané dluhopisy, u nichž je výplata jmenovité hodnoty možná až po splacení všech závazků vůči bance. Z úvěrové smlouvy samotné však neplyne, že tuto podmínku splňovaly právě dluhopisy žalobkyně. Jejich emisní podmínky vážou podřízenost na situace upravené v § 34 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, a nestanoví, že jejich jmenovitá hodnota může být vyplacena až po splacení závazků vůči UniCredit Bank.

[24] Blíže souvislost emise s bankovním úvěrem podporuje čestné prohlášení Ing. K. Ten v něm uvedl, že změna struktury pasiv uskutečněná prostřednictvím emise byla pro banku

dostatečným předpokladem a zárukou dalšího dlouhodobého financování a že žalobkyně emisí splnila podmínky pro poskytnutí úvěru v maximální výši 4 mil. EUR. Krajský soud však i toto prohlášení vyložil šířeji, než odpovídá jeho obsahu. Prohlášení totiž neprokazuje (nijak z něj neplyne), že banka požadovala právě emisi těchto dluhopisů a že by bez ní úvěr neposkytla. Neprokazuje ani, že dluhopisy byly právně závazně podřízeny právě úvěru od UniCredit Bank. Jak plyne z předchozího bodu, úvěrová smlouva ani emisní podmínky nedokládají smluvní podřízení dluhopisů tomuto úvěru. Nelze se proto s krajským soudem ztotožnit, pokud v bodě 78 napadeného rozsudku z uvedených listin dovodil, že banka poskytnutí úvěru podmínila restrukturalizací pasiv uskutečněnou právě prostřednictvím emise dluhopisů a že tyto dluhopisy byly závazně podřízeny úvěru.

[25] Stěžovateli pak lze přisvědčit i v tom, že krajský soud v bodě 79 napadeného rozsudku nesprávně vyložil bod 273 napadeného rozhodnutí. Stěžovatel v něm neuznal, ani implicitně, že žalobkyně získala úvěr díky emisi dluhopisů. Naopak zpochybnil, že emise mohla zvýšit její bonitu, pokud jí nepřinesla nové zdroje financování a v konečném důsledku vedla pouze k odčerpání vlastního kapitálu. Vyjádřením podivu nad tím, s jakou garancí banka úvěr poskytla, stěžovatel tvrzenou souvislost emise s úvěrem nepotvrdil. Zpochybňoval ekonomickou racionalitu celé transakce. Krajský soud proto nemohl bod 273 napadeného rozhodnutí použít jako další oporu pro svůj závěr.

[26] Lze dodat, že s krajským soudem se nelze ztotožnit ani v hodnocení tvrzené souvislosti emise s bankovním úvěrem. Pro použití zákazu zneužití práva není třeba, aby získání daňové výhody bylo jediným účelem transakce. Postačí, bylo-li jejím hlavním či zjevně převažujícím účelem, vůči němuž měly ostatní účely pouze okrajový význam (rozsudky NSS ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018-46, bod 49, a ze dne 21. 12. 2022, č. j. 7 Afs 175/2022-37, bod 28). Jinak řečeno, ani prokázaná souvislost emise s úvěrem sama o sobě nemusí vést k závěru, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno. V bodech 268 až 273 napadeného rozhodnutí se stěžovatel zabýval i tím, že žalobkyně v roce 2014 získala úvěr od UniCredit Bank. V bodě 270 zmínil také možnost, že žalobkyně úvěr získala v důsledku emise. Tuto okolnost hodnotil spolu se způsobem provedení emise a s jejími daňovými důsledky. V bodech 242 až 245 napadeného rozhodnutí poukázal zejména na uskutečnění emise mezi spojenými osobami v závěru roku 2012, jednodenní převody částky 130 mil. Kč, odčerpání vlastního kapitálu žalobkyně, její dlouhodobé pohledávky za spojenými osobami a poskytování dalších půjček po emisi. Zohlednil také roční úrokové náklady přibližně 15,9 mil. Kč, nezdanění úrokového příjmu upisovatele a způsob, jakým se vyplacené úroky prostřednictvím společnosti IMG MANAGEMENT vracely žalobkyni jako splátky jejích pohledávek. I stěžovatel tedy přihlížel k tomu, že změna struktury pasiv mohla žalobkyni pomoci získat dlouhodobý bankovní úvěr. Krajský soud však pouze s odkazem na získání úvěru a jeho použití k podnikatelské investici uzavřel, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno. Jinak řečeno, stěžovatel důvodně poukazuje také na to, že krajský soud posoudil tvrzený význam úvěru odděleně od ostatních okolností transakce, a není tedy zřejmé, jaký význam jim v tomto ohledu přikládá.

[27] Na výše uvedeném nic nemění ani pozdější rozhodnutí stěžovatele ze dne 13. 2. 2025, na která poukazuje žalobkyně. Stěžovatel je vydal v návaznosti na rozsudky krajského soudu ze dne 16. 9. 2024, č. j. 63 Af 7/2023-98 a č. j. 63 Af 8/2023-108, které se týkaly téže emise ve zdaňovacím období roku 2017 (lze dodat, že nebyly napadeny kasační stížností). Krajský soud v těchto rozsudcích mimo jiné dovodil, že banka poskytnutí úvěru podmínila právě

emisí dluhopisů a že dluhopisy byly vůči úvěru závazně podřízeny. Uzavřel, že stěžovatel neunesl důkazní břemeno. Stěžovatel pak tedy v navazujících rozhodnutích dospěl k odlišnému výsledku, přestože na svém původním hodnocení v nyní projednávané kasační stížnosti setrval. Pozdější rozhodnutí stěžovatele nicméně nemohou být i s ohledem na § 75 odst. 1 s. ř. s. rozhodné pro posouzení nynější věci a zřejmý rozdíl mezi nimi a nyní napadeným rozhodnutím nelze považovat za svévolný, resp. nezákonný.

III.3 Odpočet na výzkum a vývoj

[28] Nejvyšší správní soud se následně zabýval námitkami směřujícími proti závěru krajského soudu, podle něhož je napadené rozhodnutí v části týkající se projektů 903 a 903a vnitřně rozporné, a proto nepřezkoumatelné.

[29] Stěžovateli lze především přisvědčit, že závěr, podle něhož prokázaná činnost nenaplňuje kritéria výzkumu a vývoje, se nevylučuje se závěrem, že žalobkyně neprokázala, jakou část řešení projektů realizovala vlastní činností. Tyto závěry mohou obstát vedle sebe. První závěr se totiž týká povahy prokázané činnosti, zatímco druhý rozsahu vlastní činnosti žalobkyně. Pokud by se první závěr vztahoval na veškerou relevantní činnost, další zkoumání toho, zda ji provedla žalobkyně, nebo její dodavatelé, by mohlo být nadbytečné. Tato nadbytečnost by však nezakládala vnitřní rozpornost napadeného rozhodnutí. Oba důvody jsou na sobě nezávislé, vycházejí z odlišného okruhu posuzovaných skutečností a opírají se o jiný právní základ (rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2025, č. j. 2 Afs 107/2024-73, bod 22). Krajský soud dospěl k opačnému závěru s odkazem na bod 23 rozsudku č. j. 8 Afs 151/2022-135. V něm však Nejvyšší správní soud pouze uvedl, že pokud stěžovatel vyhodnotil v úplnosti charakter činnosti žalobkyně jako inovační, musel vědět, jakou konkrétní činnost hodnotí. Šlo o podmíněnou úvahu, která reagovala na nejasné odůvodnění prvního rozsudku krajského soudu. Nejvyšší správní soud se tehdy zákonností napadeného rozhodnutí ve svém prvním zrušujícím rozsudku věcně nezabýval (bod 27 rozsudku č. j. 8 Afs 151/2022-135). Krajský soud proto měl posoudit, zda stěžovatel označil za inovační veškerou tvrzenou činnost žalobkyně, nebo pouze tu její část, kterou považoval za prokázanou. Jak plyne z níže uvedeného, stěžovatel oba okruhy činností rozlišil.

[30] V projednávané věci se závěr o inovačním charakteru nevztahoval na veškerou činnost, kterou žalobkyně tvrdila. U projektu 903 stěžovatel považoval za prokázanou činnost spojenou s pořízením nové technologie, její instalací, úpravami a testováním, jež vedly k zahájení výroby fyzikálně lehčených desek. Tuto činnost posoudil jako činnost inovačního charakteru (body 142 až 145 a 148 napadeného rozhodnutí). Za neprokázaná naopak považoval tvrzení žalobkyně, že sama navrhla přídavné zařízení, provedla zásadní modifikace zařízení a linky Kuhne a vyvinula novou výrobní technologii. Z předložených podkladů podle něj nebylo možné určit ani její podíl na řešení prováděném ve spolupráci se společnostmi alkus a Promix Solutions, a proto ani posoudit, zda tato část řešení představovala výzkum a vývoj (body 146 až 149 napadeného rozhodnutí).

[31] Stejně stěžovatel postupoval u projektu 903a. Za prokázanou a inovační považoval činnost spočívající v pořízení nové technologie a výrobních zařízení, jejich zprovoznění, otestování a úpravě pro výrobní proces. Za neprokázaná považoval tvrzení žalobkyně, že výrobní zařízení pořídila vlastní činností, provedla na něm zásadní změny a sama vyvinula a testovala technologii výroby sendvičových desek. V této souvislosti poukázal na to, že

vývojem zařízení a specifikací výrobního procesu byla pověřena společnost Hymmen a že žalobkyně nevymezila ani nedoložila, jaká část řešení projektu náležela výlučně jí. Podle bodu 167 napadeného rozhodnutí proto nebylo možné ověřit, zda vykázané náklady odpovídaly vlastní činnosti žalobkyně při výzkumu a vývoji, nebo pouze pořízení a instalaci technologie a její úpravě pro výrobní proces.

[32] Krajský soud v bodě 90 napadeného rozsudku vyšel ze závěrečných formulací v bodech 150 a 169 napadeného rozhodnutí, které vyložil tak, že stěžovatel označil za inovační veškerou činnost žalobkyně v rámci obou projektů. Tyto formulace však nelze vykládat odděleně od úvah, které jim předcházejí. Stěžovatel posoudil jako inovační ty činnosti, které považoval za prokázané. Tvrzenou vlastní vývojovou činnost žalobkyně za prokázanou nepovažoval a její povahu proto neposoudil. Nejvyšší správní soud v bodě 23 prvního rozsudku vytkl prvnímu rozsudku krajského soudu vnitřní rozpornost. Pouze pro případ, že by stěžovatel vyhodnotil v úplnosti charakter činnosti žalobkyně jako inovační, uvedl, že by musel vědět, jakou konkrétní činnost hodnotí. Tento předpoklad však nebyl naplněn, a úvahy krajského soudu v bodech 91 až 93 napadeného rozsudku proto neobstojí. Napadené rozhodnutí není v této části vnitřně rozporné, a tedy ani nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Kasační námitka zpochybňující opačný závěr krajského soudu je tak důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost v otázce úrokových nákladů z dluhopisů a pro nepřezkoumatelnost (vnitřní rozpornost) závěrů týkajících se odpočtu na výzkum a vývoj. Ani jeden z těchto důvodů v kasačním přezkumu neobstál. Nejvyšší správní soud proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud je v něm vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Při posouzení otázky, zda získání daňové výhody bylo převažujícím účelem emise dluhopisů, tak především bude vycházet ze shora provedeného vyhodnocení výše uvedených podkladů. Dále bude vycházet z toho, že napadené rozhodnutí není v části týkající se odpočtu na výzkum a vývoj vnitřně rozporné.

[34] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. září 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu